O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

"Tasdiqlandi"
Rektor M.T.Xodjiyev
____
"29" 08 ________ 2024-yil
№ 1.14-2024

JAHON ADABIYOTI I,II FANI O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200 000 – San’at va gumanitar
Ta’lim sohasi:	230 000 – Tillar
Ta’lim yo‘nalishi:	60230100 – Filologiya va tillarni o‘qitish: o‘zbek tili

Guliston – 2024

Scanned with ACE Scanner

Fanning nomi	Jahon adabiyoti
Fan/modul kodi	JA12-1310
Fan/modul turi	Majburiy
O'quv yili	2024/2025 2025/2026
Fan semestri	2,3
Ta'lim tili/turi	O'zbek/kunduzgi
Fanga ajratilgan soat/kredit	300/10
Auditoriya soat/kredit	120/4
Mustaqil ta'lim uchun ajratilgan soat/kredit	180/6

I.FANNING MAZMUNI

Fanni maqsadi: Mazkur fanni o'qitishning maqsadi shuki, badiiy adabiyot tarixi va adabiy-nazariy tafakkur tadrijining shaxs va jamiyat hayotidagi o'rni va ahamiyatini ko'rsatib berish, talabalarning adabiy-estetik tafakkurini, yuksaltirish, ilmiy mushohadaning vujudga kelishi ko'nikmalarini hosil qilish, faol ijodkorlik ruhi va mas'uliyatini shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi: Jahon adabiyoti fanining vazifasi talabalarga, badiiyat namunalarini individual, milliy va umuminsoniy jihatlarini ilmiy tahlil qilishni o'rgatish, jahon adabiyotining millat va jamiyat ravnaqidagi o'rnini va ahamiyatini talabalarga tushuntirish, talabalarda badiiy adabiyotni tushunish ko'nikmalarini shakllantirish, badiiy asarni idrok qilish hamda uni filologik nuqtai nazardan tahlil va tadqiq etish malakasini hosil qilish, adabiyot va inson o'rtasidagi munosabatni badiiylik qonuniyatlari asosida o'rgatish, jahon adabiyotida yangi shakllanayotgan va ommalashayotgan adabiy hamda ilmiy metod va yo'nalishlarni jamoatchilik fikriga tayangan holda tushuntirish, milliy va umuminsoniy adabiy-nazariy an'analarni xalqning adabiy-estetik didini yuksaltirishdan iborat.

II. ASOSIY NAZARIY QISM

(Ma'ruza, amaliy (seminar) va mustaqil ta'lim mavzulari)

II.I Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi

№	Modul nomi	Ma'ruza mashg'ulotida ko'riladigan mavzular	Amaliy mashg'ulot bo'yicha mavzulari	Seminar mashg'uloti bo'yicha mavzular	Mustaqil ta'lim va mustaqil ish mavzulari
1	**1-mavzu.** Jahon adabiyoti faniga kirish	Jahon adabiyoti faniga kirish	Klassik Yunon adabiyoti. Sharq va G'arb Vizantiya adabiyoti.	Qadimgi Gretsiyaning afsona va miflari", yunon mifologiyasi badiiy adabiyotning asosi sifatida	Homerning qahramonlar xarakterini yaratish mahorati ("Iliada" va "Odisseya" dostonlari asosida)
2	**2- mavzu.** Mif va badiiy ijod	Mif va badiiy ijod	Avgustin "E'tirof". Janrning xususiyatlari. PoetikaYunon dramalarida umuminsoniy qadriyatlar	Tristan va Izolda haqidagi romanlar	"Ramayana" va jahon qahramonlik eposlari
3	**3- mavzu.** Klassik Yunon adabiyoti va G'arbiy Yevropa adabiyotidan farqi.	Klassik Yunon adabiyoti va G'arbiy Yevropa adabiyotidan farqi.	O'rta asrlar lotin adabiyoti va madaniyatining xususiyatlari. O'rta asr adabiyotini davrlashtirish.	Atirgul haqidagi roman. Janrning xususiyatlari. Entsiklopediya. Poetika.	"Iliada" dostonida tarixiylik va mifologik elementlar

Scanned with ACE Scanner

	4- mavzu. Vizantiya adabiyoti.	Vizantiya adabiyoti. Davrlashtirish. Vizantiya adabiyotining xususiyatlari.	Irlandiya dostoni. Qahramon toshlar. Irlandiya dostoni. Ajoyib sevgi hikoyalari	Shahar madaniyatining xususiyatlari. Tulki haqida romani	Ezop masalalarida didaktika
5	**5- mavzu.** Antik Rim adabiyoti	Antik Rim adabiyoti	Edda mifologik qo'shiqlar. Edda qahramonlik qo'shiqlari	G. Bokkachcho "Dekameron". Poetika. Tarkibi. Zodagonlik haqida romanlar.	"Ilohiy komediya"da Dante ijtimoiy-axloqiy qarashlarining ifodalanishi
6	**6- mavzu.** Yevropa xalqlari dostonchiligi.	Yevropa xalqlari dostonchiligi. Doston janrining xususiyatlari, dostonlarning tasnifi.	"Roland qo'shig'i" – Oliy o'rta asrlar klassik dostoni yodgorligi.	F. Petrarka "Qo'shiqlar kitobi". Poetik an'ananing xususiyatlari.O'rta asr teatrining janrlari Shekspir ijodi. Shekspir "Romeo va Juletta" asari tahlili.	Shekspirning "Qirol Lir" asarida masxaraboz obrasi. S. Melievning "Hazillashmang daho bilan"("O'zAS", 2002, iyun) maqolasi asosida
7	**7- mavzu.** Troubadur she'riyati	Troubadur she'riyati. Rim adabiyoti	"Sid qo'shig'i" - yuqori o'rta asrlardagi ispan dostoni.	Daniel Defo ijodi. ("Robinzon Kruzo" asari tahlili)	"Don Kixot" asarida gumanistik g'oyalarning targ'ib qilinishi
8	**8- mavzu.** Shahar adabiyotining janrlari	Shahar adabiyotining janrlari	"Nibelunglar qo'shig'i" kitobiy dostonning yodgorligi.	Stendalning "Qizil va qora" romanidagi sevgi ziddiyatining o'ziga xosligi.	"Gulliverning sayohatlari" romanida J.Svift fantastikasining realistik negizi
9	**9- mavzu.** O'rta asrlar adabiyoti	O'rta asrlar adabiyoti	Dante "Ilohiy komediya" janr va poetikaning xususiyatlari	O. de Balzakning "Adashgan illyuziyalar" romanining axloqiy masalalari.	G.E. Lessingning "Donishmand Natan" asarida diniy qarashlar insonparvarlik g'oyalarining qarshi qo'yilishi.
10	**10- mavzu.** Sharq va G'arb Uyg'onish davri adabiyoti	Sharq va G'arb Uyg'onish davri adabiyoti	F.Petrarka "Qo'shiqlar kitobi". Poetik an'ananing xususiyatlari.	P.Merimening qissalarida "Ekzotika", "fantaziya" va "zamonaviy sivilizatsiya".	F.Shillerning "Qaroqchilar" tragediyasida erksevarlik g'oyalarining ilgari surilishi
11	**11- mavzu** XVII-XVIII asrlarda G'arbiy Yevropa adabiyoti	XVII-XVIII asrlarda G'arbiy Yevropa adabiyoti	G.Bokkachcho "Dekameron". Poetika. Tarkibi. Zodagonlik haqida romanlar.	G.Floberning "Madam Bovari" romanining kompozitsion xususiyatlari.	Gyote "Faust" asarining asosiy g'oyasi
12	**12- mavzu.** Romantizm.	Romantizm.	M.Servantes "Don Kixot". Tarkibi. Don Kixot ongining tuzilishi	19-asr o'rtalaridagi fransuz she'riyatida "san'at san'ati uchun" estetikasi (T.Gotye, Lekomt de Lisl).	Bayron ijodida romantizmning o'rni

Scanned with ACE Scanner

	13- mavzu. XVII asr ingliz, ispan va fransuz adabiyoti	XVII asr ingliz, ispan va fransuz adabiyoti	Shekspirning komediyalari. "Venetsiyalik savdogar", "Gamlet".	Tolstoy va Dostoevskiy asarlarida Sharq xalqlari vakillari obrazining yaratilishi	Stendalning "Qizil va qora" romanida ijobiy qahramon muammosi
14	**14- mavzu.** XVIII asr Yevropa ma'rifatchilik adabiyoti	XVIII asr Yevropa ma'rifatchilik adabiyoti	E.Xeminguey "Chol va dengiz" asari tahlili» usuli	Xeminguey asarlarida inson matonati va iroda kuchining ifodasi	Balzak asarlarida umuminsoniy qadriyatlar
15	**15- mavzu.** Yevropa sentamintalizm estetikasi	Yevropa sentamintalizm estetikasi	Pushkin va Lermontov she'riyatida erk va vatanparvarlik g'oyalari	G.G.Markes romanlarida uslub va obraz	"Bovari xonim" romanida ijtimoiy-siyosiy va estetik xom xayollikning fosh etilishi
16	**16- mavzu.** XIX asr nemis va ingliz romantizmi.	XIX asr nemis va ingliz romantizmi	G.G.Markesning "Buzrukning kuzi" romanida realistik va mifologik elementlarning uyg'unligi	17.Gyote va uning "Faust" asari, "Yosh Verterning iztiroblar" romani tahlili tahlili.	Pushkinning "Yevgeniy Onegin" she'riy romani realistik asar sifatida
17	**17- mavzu.** Yevropa tanqidiy realizmi	Yevropa tanqidiy realizmi	Teodor Drayzer "Amerika fojeasi" asari	Stendalning "Qizil va qora" asari tahlili	F.Dostoyevskiyning "Jinoyat va jazo" romanida psixologizm
18	**18- mavzu.** Realizm estetikasi va naturalizm	Realizm estetikasi va naturalizm	S.Moemning "Oy va sariq chaqa" asarida san'atkor falsafasi	Modernizm va Kafka ijodi	E.Zolyaning "Hamal" romanida mehnat va manfaat masalasi
19	**19- mavzu.** XIX-XX asr adabiyotining falsafiy-mafkuraviy asoslari	XIX- XX asr adabiyotining falsafiy-mafkuraviy asoslari.	Markes "Yolg'izlikning yuz yili"asari,Gi de Mopassan hikoyanavisligi.	Jan Pol Sartr va ekzistentsializm	Mopassan hikoyalarida psixologik tahlilning chuqurligi
20	**20- mavzu.** Jahon modernizm adabiyoti	Jahon modernizm adabiyoti	G.Gessenning "Cho'l bo'risi" romanida ijodkor shaxsiyatining yoritilishi	Qadimgi Gretsiyaning afsona va miflari", yunon mifologiyasi badiiy adabiyotning asosi sifatida	Stendal. Qizil va qora. Parma monastiri. Vanina Vanini.

III. Fanni o'qitilish natijalari / shakllanadigan kompetensiyalar

Ushbu fanni o'zlashtirish natijasida, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:

1. Jahon adabiyoti fanining adabiyotshunoslik tarixi, zamonaviy adabiyotshunoslik orasidagi bog'lanishini tushunib oladi **(bilim)**;
2. Badiiy asarlarni turli metodlar asosida tahlil qilishni tushunish, yangicha adabiy-estetik tafakkurning yuzaga kelishi sharoiti va sabablarini, badiiy, nasriy va ilmiy asarlarni nazariy jihatdan o'rganish, tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'ladi **(ko'nikma)**;
3. Jahon adabiyotining tarkibiy qismlarini o'rganish, badiiy asarni ilmiy-estetik tahlil qilish, matnni tarkibiy qismlarga ajratish va ularning o'ziga xos xususiyatlarini aniqlash, nazariy tahlil qila olishni bilishi va ulardan foydalana olishi **(malaka)**.

Scanned with ACE Scanner

IV. Ta'lim texnologiyalari va metodlari

- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (aqliy hujum, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlar qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar

V. Kreditlarni olish uchun qo'yiladigan talablar

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni muvaffaqiyatli topshirish.

Asosiy adabiyotlar

1. Qayumov O. Chet el adabiyoti tarixi. (V-XVIII) «O'qituvchi», 1979.
2. Azizov Q., Qayumov O. Chet el adabiyoti tarixi. (XVIII-XX asrlar). T., «O'qituvchi» 1987
3. Quronov D., Rahmonov B. G'arb adabiy-tanqidiy tafakkuri tarixi ocherklari. – T.: "Fan", 2008.
4. Sulaymonova F. Sharq va G'arb. T., «O'zbekiston», 1997.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz-T.: "O'zbekiston". 2017. -488 b.
2. Antik adabiyotdan xrestomatiya. Rim adabiyoti. Oybek. MAT, XV tom. – T.: "Fan", 1980.
3. Nizamova M.N., Mamatova M.R. Literatura Velikobritanii (vtoraya polovina XX veka). – T.: «Universitet», 2007.
4. Saidov U. Yevropa ma'rifatchiligi va milliy uyg'onish. – T.: "Akademiya", 2004.
5. Normatova Sh. Jahon adabiyoti. – T., "Ma'naviyat", 2008.
6. XX asr jahon adabiyoti: hikoyalar. Mas'ul muharrir va so'zboshi muallifi U.Jo'raqulov, nashrga tayyorlovchi U.Bo'tayev.-T., 2009.

Axborot manbalari

1. http://natlib.uz – A.Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi sayti
2. http://ensiklopediya.uz - O'zbekiston Milliy ensiklopediya
3. http://ziyouz.uz – O'zbek va jahon adabiyoti portal
4. http://ziyonet.uz - O'zbekiston milliy ta'lim portal
5. http://www.infolib.uz – Pespublika Axborot kutubxona markazi

Guliston davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.

Fan/modul uchun ma'sullar:

Qo'yliyeva G.N. – O'zbek adabiyotshunosligi kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Primov A.A – O'zbek adabiyotshunosligi kafedrasi katta o'qituvchisi

Scanned with ACE Scanner

Taqrizchilar:

I.Yoqubov – A.Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti "Jahon adabiyoti va qiyosiy adabiyotshunoslik" kafedrasi professori, filologiya fanlari doktori

D.To'rayeva – Guliston davlat universiteti "O'zbek adabiyotshunosligi" kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Izoh: Ushbu fan dasturi Kazan universiteti va Lomonosov nomidagi MDU ta'lim dasturlari asosida takomillashtirildi.

Scanned with ACE Scanner